

**МОНГОЛ УЛСАД МӨНГӨ УГААХ ГЭМТ ХЭРГИЙН ЭРХ ЗҮЙН ЗОХИЦУУЛАЛТ,
ШҮҮХИЙН ПРАКТИК АНХААРАХ АСУУДАЛ**
LEGAL REGULATION OF MONEY LAUNDERING CRIME IN MONGOLIA,
ISSUES OF FOCUS ON JUDICIAL PRACTICE

Н.Бадраа
ДХИС- ийн Цагдаагийн сургуулийн
ЭПЭЗТ- ийн ахлах багш, доктор,
цагдаагийн дэд хурандаа

Хураангуй: Энэхүү өгүүлэлд мөнгө угаах гэмт хэрэг шийдвэрлэх ажиллагааны эрх зүйн зохицуулалтын өнөөгийн байдал, шүүхийн практик хэрэгжилт, цаашид анхаарах асуудлын талаар авч үзсэн болно.

Abstract: This article discusses the current state of legal regulation of money laundering, practical implementation of the court, and issues to be considered in the future.

Түлхүүр үг: Мөнгө угаах, шүүх эрх мэдэл, тулгамдаж буй асуудал

Keywords: Money Laundering, Judiciary, Challenges

Эдийн засгийн аюулгүй байдал нь үндэсний язгуур ашиг сонирхол бөгөөд Монгол Улс дэлхийн эдийн засгийн хөгжлийн түгээмэл хандлага, өөрийн орны өвөрмөц онцлогт нийцсэн олон хэвшил бүхий эдийн засагтай байна¹ Төр нь үндэсний эдийн засгийн аюулгүй байдал, аж ахуйн бүх хэвшлийн болон хүн амын нийгмийн хөгжлийг хангах зорилгод нийцүүлэн эдийн засгийг зохицуулахаар Үндсэн хуульд тусгаж баталгаажуулсан билээ.

Мөнгө угаах гэмт хэрэгтэй тэмцэх эрх зүйн зохицуулалтын хүрээнд:

- Монгол Улсын эрүүгийн хууль
- Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хууль;
- Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх үндэсний хөтөлбөр;
- Мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхээс урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагааны журам;
- Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх чиглэлээр банкнаас бусад мэдээлэх үүрэгтэй этгээдэд зайны болон газар дээрх хяналт шалгалт хийх журам зэрэг байна.

Монгол Улс 2003 оны 12 дугаар сарын 13-нд "Терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх олон улсын конвенц"-д нэгдэн орж 2004 онд мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэх үйл ажиллагаатай тэмцэх, тэдгээрээс урьдчилан сэргийлэх олон улсын бодлогыг тодорхойлдог "Санхүүгийн хориг арга хэмжээг хэрэгжүүлэх түр хороо"-ны салбар байгууллага болох Ази Номхон далайн бүс нутгийн мөнгө угаахтай тэмцэх байгууллага /APG/-д элсэн орсноор мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх олон улсын стандартуудыг мөрдөн ажиллах үүрэг хүлээж, улмаар мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэх үйл ажиллагааг илрүүлэх, таслан зогсоох, урьдчилан сэргийлэх, ийм төрлийн хэрэгт ял шийтгэл оногдуулах холбогдох үндэсний хууль тогтоомж, эрх зүйн актуудыг дээр дурдсан Олон улсын гэрээ, Конвенц, стандартуудад нийцүүлэх ажил үе шаттайгаар хэрэгжиж эхэлсэн.

¹ Монгол улсын Үндсэн хууль. Төрийн мэдээлэл №1 -УБ.,1992.5 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг

Монгол Улсын Их Хурлаас 2006 оны 07 дугаар сарын 08-ны өдөр "Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хууль"-ийг баталж, мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх үйл ажиллагааны үндэс суурь тавигдсан ба Монгол Улсын Засгийн газрын 2017 оны 143 дугаар тогтоолоор "Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх үндэсний хөтөлбөр"², 2017 оны 327 дугаар тогтоолоор "Ази, Номхон далайн бүсийн мөнгө угаахтай тэмцэх байгууллагаас өгсөн зөвлөмжүүдийг хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөө"-г тус тус батлан мөнгө угаах гэмт хэрэгтэй тэмцэх ажлыг эрчимжүүлэн ажиллаж байна.

2013 оны 05 дугаар сарын 31-ний өдөр "Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай" хуулийг шинэчлэн найруулж баталсан ба уг хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1 дэх хэсгийн 3.1.1 дэх заалтад мөнгө угаах гэдгийг "Гэмт хэрэг үйлдэж олсон хөрөнгө, мөнгө, орлого гэдгийг мэдсээр байж түүнийг авсан, эзэмшсэн, ашигласныг, эсхүл түүний хууль бус эх үүсвэрийг нь нуун далдлах, гэмт хэрэг үйлдэхэд оролцсон аливаа этгээдэд хуулийн хариуцлагаас зайлсхийхэд туслах зорилгоор өөрчилсөн, шилжүүлснийг, эсхүл түүний бодит шинж чанар, эх үүсвэр, байршил, захиран зарцуулах арга, эзэмшигч, эд хөрөнгийг эрхийг нуун далдалсан"-ыг, "терроризмыг санхүүжүүлэх гэж террорист этгээд, террорист үйлдэл, үйл ажиллагаанд зарцуулагдахыг мэдсээр байж шууд болон шууд бусаар эд хөрөнгө хуримтлуулсан, өөрчилсөн, шилжүүлсэн, зарцуулсныг ойлгоно"³ гэж тус тус хуульчилжээ.

2006 оны 11 дүгээр сарын 29-ны өдөр мөнгө угаах терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэх чиг үүрэг бүхий Санхүүгийн мэдээллийн албыг Монгол банкны дэргэд үйл ажиллагаа явуулах болсон.

Энэхүү алба нь мөнгө угаах гэмт хэрэг, түүнд холбогдох гэмт хэрэг, зөрчил болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй холбоотой мэдээлэл, 20 сая төгрөг, түүнээс дээш үнийн дүнтэй бэлэн мөнгөний болон гадаад төлбөр, тооцооны гүйлгээний тухай мэдээллийг хүлээн авах, мэдээлэлд дүн шинжилгээ хийх, дүн шинжилгээний Үр дүнд мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй холбоотой гэж сэжиглэсэн гүйлгээ, гүйлгээний оролдлогын талаарх мэдээллийг эрх бүхий хууль сахиулах байгууллагад шилжүүлэх чиг үүрэг бүхий хараат бус, бие даасан байгууллага юм.

Санхүүгийн мэдээллийн албанд гүйлгээний талаарх мэдээллийг зохих этгээдүүдээс өгөх, түүнд хяналт тавьж, сэжигтэй гүйлгээг холбогдох хуулийн байгууллагад шилжүүлэх зэрэг процессын ажиллагааг зохицуулсан байна. Сэжигтэй гүйлгээ хийх замаар гэмт хэрэг үйлдэж олсон орлого, эд хөрөнгийн эх үүсвэрийг нуун далдлах, халхавчлах нь хамгийн түгээмэл арга юм. Сэжигтэй гүйлгээ гэж мөнгөний гарал үүсэл, эцсийн хүлээн авагч нь тодорхой бус, эсхүл мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх санхүүгийн хяналт механизм бүрдээгүй улсаар дамжуулан хийсэн, түүнчлэн мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй холбоотой гэж байгаа гүйлгээг хэлдэг.

Судлаачид мөнгө угаах гэмт хэргийн арга хэлбэрийг терроризмыг санхүүжүүлэхтэй ижил төстэй явагддаг тул энэ хоёр (мөнгө угаах, терроризмыг бизнес эрхлэгч зэрэг хүмүүс бус жижиг хэмжээний хулгайн эд зүйлийг худалдаж авдаг, худалдан авсан эд зүйлийн үнийн зөрүүгээс өчүүхэн ашиг олж амьдралаа залгуулдаг жирийн иргэн байгаа явдалд анхаарч дээрхи үйлдлийг мөнгө угаах гэмт хэрэгт бус тусад нь ялгаа заагтай хуульчлах зайлшгүй шаардлагатай гэж үздэг.

FATF-аас зохион байгуулалтай, олон шатлалтай гэмт хэргүүдийг мөнгө угаах гэмт хэрэгт тооцож илрүүлэх, нэг үйлдэлтэй ахуйн хүрээний гэмт хэргүүдийг ялгах талаар зөвлөдөг. Иймд Монгол улсын Эрүүгийн хуульд мөнгө угаах гэмт хэргийн анхдагч гэмт хэргийг зохион байгуулалттай эдийн засгийн гэмт хэрэг байхаар хуульчилж, жижиг төрлийн гэмт хэрэг үйлдэх замаар олсон орлого, эд хөрөнгийг худалдаж авсан тохиолдолд өмчийн эсрэг гэмт хэрэг байхаар

² Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх үндэсний хөтөлбөр // <https://legalinfo.mn/mn/detail/9242>

³ Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хууль. //Төрийн мэдээлэл. 2013. №24

гэмт хэргийн шинжийг зааглах нь мөнгө угаах гэмт хэрэгт зохион байгуулалттай гэмт хэргүүдийг хамтатган шийдвэрлэх, ахуйн хүрээнд үйлдэгддэг гэмт хэргүүдээс ялгах боломж бүрдэнэ гэж үзэж байна. Ингээд Анхан шатны шүүхээр мөнгө угаах гэмт хэргийг хянан шийдвэрлэсэн байдлыг авч үзвэл:

Мөнгө угаах гэмт хэрэг улсын хэмжээнд 2017-2021 оны байдлаар анхан шатны шүүхүүд Эрүүгийн хуулийн тусгай ангийн 18 дугаар бүлгийн 18.6 дугаар зүйлд заасан мөнгө угаах гэмт хэрэгт нийт 208 хүнд холбогдох 153 хэргийг хянан шийдвэрлэсэн байна⁴.

№	Он	Шийдвэрлэсэн хэрэг	Мөнгө угаах гэмт хэрэгт холбогдсон хүн	хорих	Хорих ял оногдуулахгүйг эр тэнссэн	Ялаас чөлөөлсөн	Хорихоос өөр төрлийн ялаар шийтгэсэн	цагаатгасан	Хэргийг Хэрэгсэхгүй болгосон
1	2017		5	3					2
2	2018	5	31	14	14			1	2
3	2019	7	49	17	25	1		1	5
4	2020	3	68	16	45			1	6
5	2021	5	55	9	23	1	10	1	11
Нийт		153	208	59	107	2	10	4	26

Шүүхээр шийдвэрлэсэн мөнгө угаах гэмт хэргийн өсөлт,бууралтыг графикаар харуулбал:

Шүүхээр хянан шийдвэрлэсэн мөнгө угаах гэмт хэрэг нь сүүлийн 5 жилд тогтмол өссөн үзүүлэлттэй буюу 2018 онд 22 хэргээр буюу 8.3 дахин, 2019 онд 12 хэргээр буюу 48.0 хувиар, 2020 онд 16 хэргээр буюу 30.2 хувиар өссөн бол 2021 онд 30 хэргээр буюу 56.6 хувиар буурсан байна.

Шүүхээр шийдвэрлэсэн мөнгө угаах гэмт хэргийг Улсын хэмжээнд шийдвэрлэсэн нийт эрүүгийн хэрэгтэй харьцуулан авч үзлээ.

⁴ Э.Ганцэцэг мөнгө угаах гэмт хэргийг хянан шийдвэрлэсэн статистик мэдээлэл.Шүүх эрх мэдэл сэтгүүл. УБ.,2022.№5.104-107 дахь тал

№	Он	Нийт хянан шийдвэрлэсэн		Мөнгө угаах			
		Хэрэг	Хүн	Хэрэг		Хүн	
				Тоо	Хувь	Тоо	Хувь
1.	2017	8839	9019	3	0.03	5	0.05
2.	2018	12551	14925	25	0.2	31	0.2
3.	2019	13427	15366	37	0.3	49	0.3
4.	2020	13465	15953	53	0.4	68	0.4
5.	2021	12068	14484	35	0.3	55	0.4
Нийт		60350	69747	141	0.2	208	0.3

Улсын хэмжээнд анхан шатны шүүхээр 2017-2021 оны байдлаар хянан шийдвэрлэсэн нийт 60.350 хэргийн 0.3 хувийг мөнгө угаах гэмт хэрэг эзэлж байна.

Анхан шатны шүүхээс хянан шийдвэрлэсэн мөнгө угаах гэмт хэргийг анхдагч гэмт хэргээр нь ангилан үзлээ.

№	Анхдагч гэмт хэргийн төрөл	2017он		2018он		2019он		2020он		2021он	
		тоо	хувь	тоо	хувь	тоо	хувь	тоо	Хувь	тоо	Хувь
1.	Хулгайлах болон мал хулгайлах	2	66.7	20	80.0	23	62.2	34	64.2	21	60.0
2.	Залилах	1	33.3	-	-	3	8.1	2	3.8	4	11.4
3.	Дээрэмдэх	-	-	3	12.0	7	18.9	4	7.5	5	14.3
4.	Эрх мэдэл,албан тушаалын байдлаа урвуулан ашиглах	-	-	-	-	-	-	2	3.8	2	5.7
5.	Хахууль	-	-	-	-	-	-	1	1.9	-	-
6.	Үндэслэлгүй хөрөнгөжих	-	-	-	-	-	-	1	1.9	-	-
7.	Хөрөнгө завших	-	-	1	4.0	-	-	3	5.7	-	-
8.	Хүрээлэн буй орчны эсрэг гэмт хэрэг	-	-	-	-	-	-	2	3.7	-	-
9.	Мөнгө угаах дангаараа	-	-	-	-	-	-	2	3.7	-	-
10.	Бусад	-	-	1	4.0	4	10.8	2	3.7	3	8.6
Нийт		3	100%	25	100%	37	100%	53	100%	35	100%

Жич: Бусад хэрэгт 2018 онд алдаатай гүйлгээ,андуурагдсан илгээмж,гээгдэл хөрөнгө,алдуул мал завших-1,2019 онд хүнийг санаатай алах-1,хүний эрүүл мэндэд хөнгөн хохирол учруулах-2,алдаатай гүйлгээ,андуурагдсан илгээмж,гээгдэл хөрөнгө,алдуул мал завших-1,2020 онд алдаатай гүйлгээ,андуурагдсан илгээмж,гээгдэл хөрөнгө,алдуул мал завших-2, 2021 онд хууль бусаар ашигт малтмал хайх, ашиглах, олборлох-1, хууль бусаар мод бэлтгэх-1,цэргийн албаны эсрэг-1 хэрэг тус тус багтсан байна.

Давж заалдах шатны шүүхээр мөнгө угаах гэмт хэргийг хянан шийдвэрлэсэн байдал

Анхан шатны шүүхээр 2017-2021 онд хянан шийдвэрлэсэн нийт 60.350 хэргийн 18.7 хувь буюу 11.230 хэргийг давж заалдах шатны шүүхээр хянан шийдвэрлэсэн байна.

№	Он	Анхан шатны шүүхээр хянан шийдвэрлэсэн хэрэг	Давж заалдах Шатны шүүх	Мөнгөн угаах
---	----	--	-------------------------	--------------

			хэрэг	хувь	хэрэг	Хувь
1	2017	8839	1971	22.3	-	-
2	2018	12551	2166	17.3	5	0.2
3	2019	13427	2286	17.0	15	0.7
4	2020	13465	2702	20.1	24	0.9
5	2021	12068	2105	17.4	15	0.7
Нийт		60350	11230	18.7	59	0.5

Давж заалдах шатны шүүхээр хянан шийдвэрлэсэн нийт 11.230 хэргийн 0.5 хувь буюу 58 хэргийг мөнгө угаах гэмт хэрэг эзэлж байна.

№	Он	Анхан шатны шүүх \мөнгө угаах\		Давж заалдах шатны шүүх \мөнгө угаах\			
		Хэрэг	Хүн	Хэрэг	Хувь	Хүн	Хувь
1	2017	3	5	-	-	-	-
2	2018	25	31	5	20.0	7	22.6
3	2019	37	49	15	44.1	21	42.9
4	2020	53	68	24	45.3	37	54.4
5	2021	35	55	15	42.8	48	87.3
Нийт		153	208	59	41.8	113	54.3

2017-2021 онд мөнгө угаах гэмт хэргээр давж заалдах шатны шүүх анхан шатны шүүхийн шийдвэрлэсэн нийт хэргийн 41.8 хувь буюу 59 хэргийг хянан шийдвэрлэжээ. Мөн мөнгө угаах гэмт хэрэгт холбогдсон нийт 208 хүний 54.3 хувь буюу 113 хүнд холбогдох хэргийг давж заалдах шатны шүүх хянан шийдвэрлэсэн байна.

Давж заалдах шатны шүүхээр мөнгө угаах гэмт хэргийн шийдвэрлэлтийн байдлыг нарийвчлан авч үзвэл:

№	Шийдвэрлэсэн байдал	2017 он	2018 он	2019 он	2020 он	2021 он	Нийт
1	Тогтоол, магадлал хэвээр	-	1	5	4	4	14
2	Тогтоол, магадлалд өөрчлөлт оруулсан	-	3	4	12	9	28
3	Тогтоол, магадлалыг хүчингүй болгосон	-	1	6	8	2	17
Нийт		-	5	15	24	15	59

Давж заалдах шатны шүүх тус онуудад мөнгө угаах гэмт хэргээр нийт 59 хэрэг хянан шийдвэрлэснээс анхан шатны шүүхийн шийдвэрийн 47.5 хувь буюу 28 хэрэгт еерчлелт. 28.8 хувь буюу 17 хэргийг хүчингүй. 23.7 хувь буюу 14 хэргийг хэвээр болгож шийдвэрлэсэн байна⁵.

Шүүхийн шийдвэрийн тогтвортой байдлыг дүгнэвэл давж заалдах шатны шүүх анхан шатны шүүхийн шийдвэрт өөрчлөлт оруулсан тохиолдол олон байгаа нь ажиглагдаж байна.

Хяналтын шатны шүүхээр мөнгө угаах гэмт хэргийг хянан шийдвэрлэсэн байдал

⁵ 2022 онд боловсруулсан Мөнгө угаах гэмт хэргийн аюул заналын эрсдэлийн үнэлгээний тайлангаас хэсэгчилэн авав.

Анхан шатны шүүхээр 2017-2021 онд хянан шийдвэрлэсэн нийт 60.350 хэргийн 4.3 хувь буюу 2.593 хэргийг хяналтын шатны журмаар хянан шийдвэрлэсэн бол давж заалдах шатны шүүхийн нийт шийдвэрлэсэн хэргийн 23.1 хувийг хяналтын шатны шүүх хянан шийдвэрлэсэн байна.

№	Он	Давж заалдах шатны шүүх	Хянантын шатны шүүхээр хянан шийдвэрлэсэн хэрэг		Мөнгө угаах	
			Хэрэг	Хувь	Хэрэг	Хувь
1	2017	1971	342	17.3	-	-
2	2018	2166	570	26.3	1	0.2
3	2019	2286	674	29.5	4	0.6
4	2020	2702	685	25.3	9	1.3
5	2021	2105	322	15.3	7	2.2
Нийт		11230	2593	23.1	21	0.8

Хяналтын шатны шүүхээр хянан шийдвэрлэсэн нийт 2593 хэргийн 08 хувь буюу 21 хэргийг мөнгө угаах гэмт хэрэг эзэлж байна.

Хяналтын шатны шүүхээр мөнгө угаах гэмт хэргийн шийдвэрлэлтийн байдлыг нарийвчлан авч үзвэл:

№	Шийдвэрлэсэн байдал	2017 он	2018 он	2019 он	2020 он	2021 он	Нийт
1	Тогтоол, магадлал хэвээр	-	-	2	4	2	8
2	Тогтоол, магадлалд өөрчлөлт оруулсан	-	-	1	5	3	9
3	Тогтоол, магадлалыг хүчингүй болгосон	-	1	1	-	2	4
Нийт		-	1	4	9	7	21

Хяналтын шатны шүүх тус онуудад мөнгө угаах гэмт хэргээр нийт 21 хэрэг хянан шийдвэрлэснээс давж заалдах шүүхийн шийдвэрийн 42.8 хувь буюу 9 хэрэгт өөрчлөлт, 38.1 хувь буюу 8 хэргийг хэвээр, 19.0 хувь буюу 4 хэргийг хүчингүй болгож тус тус хянан шийдвэрлэжээ.

Дүгнэлт. Мөнгө угаах гэмт хэрэгтэй холбоотой шүүхийн шийдвэрийн тогтвортой байдлыг дүгнэвэл хяналтын шатны шүүх давж заалдах шатны шүүхийн шийдвэрт өөрчлөлт оруулсан нь их бөгөөд шүүхийн шийдвэр тогтворгүй байгаа нь анзаарагдаж байна.

Судалгаанаас үзэхэд мөнгө угаах гэмт хэргийн анхдагч гэмт хэргийг Эрүүгийн хуулийн тусгай ангийн 17 дугаар бүлгийн хулгайлах, дээрэмдэх, мал хулгайлах гэмт хэрэг дийлэнх хувийг эзэлж байна. Мөнгө угаах гэмт хэргийн хөөн хэлэлцэх хугацаа зарим анхдагч гэмт хэргээс хөөн хэлэлцэх хугацаа бага байхаар хуульчилсан нь мөнгө угаах гэмт хэргээр ял оногдуулах боломжгүй болсон хэд хэдэн тохиолдол байна. Тухайлбал, Эрүүгийн хуулийн тусгай ангийн 17.1 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасан хулгайлах гэмт хэргийн хөөн хэлэлцэх хугацаа 5 жил байхад мөнгө угаах гэмт хэргийн хөөн хэлэлцэх хугацаа 1 жил байгааг өөрчлөх шаардлагатай байна.

Мөнгө угаах гэмт хэргээр ял шийтгүүлсэн байдлыг авч үзэхэд дийлэнх хувьд хорих ялыг тэнссэн эсхүл давж заалдах журмаар хэлэлцэхдээ хорих ялыг зорчих эрхийг хязгаарлах, хорих ялыг тэнсэх зэргээр шийдвэрт өөрчлөлт оруулж шийдвэрлэсэн байна. Өөрөөр хэлбэл, нийгмийн хор аюулын хувьд бага гэмт хэрэг үйлдэж олсон хөрөнгө, орлогыг угаасан үйлдэлд ихэвчлэн хорих ялыг тэнсэж шийдвэрлэсэн байдаг.

Анхан болон давж заалдах шатны шүүх мөнгө угаах гэмт хэргийн зүйлчлэлээр зөрдөггүй боловч анхдагч гэмт хэрэг буюу хулгайлах, дээрэмдэх, залилах гэмт хэргийг шүүхээр шийдвэрлэхдээ хэрэгт цугласан нотлох баримт, үйл баримтыг дүгнэхдээ няцааж буй үндэслэлээ хууль зүйн үүднээс тайлбарлаж хэргийг шийдвэрлээгүй, тухайн шатны шүүхэд, эсхүл прокурорт буцаасан байх бөгөөд мөнгө угаах гэмт хэрэг үйлдсэн эсэх гэм бурууг хяналтын шатны шүүхээр хэлэлцээгүй байна. Өөрөөр хэлбэл, анхдагч гэмт хэргийг эцэслэн шийдвэрлээгүй байхад мөнгө угаах гэмт хэргийг шийдвэрлэх боломжгүй юм.

Давж заалдах болон хяналтын шатны шийдвэрээс үзэхэд хэргийн оролцогчид анхдагч гэмт хэрэг үйлдсэн гэм буруутай эсэхэд маргаж байхад мөнгө угаах гэмт хэрэг үйлдсэн эсэхэд дүгнэлт хийх боломжгүй байх тул тухайн шатны шүүхээр дахин хэлэлцүүлэхээр буцаах эсхүл өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэгт хамтран оролцсон эсэхийг тогтоолгохоор прокурорт буцааж шийдвэрлэсэн нь практикаас харагдаж байна.

Санал.

1. Монгол Улсын хэмжээнд хууль хэрэгжүүлэгчдийн дунд мөнгө угаах гэмт хэргийн талаарх зөрүүтэй ойлголт байдаг нь шүүхийн шийдвэрт тодорхой хэмжээгээр нөлөөлдөг байж болзошгүй байх тул сургалтыг үр дүнтэй зохион байгуулах

2. Ахуйн шинжтэй гэмт хэргүүд тухайлбал хулгайлах гэмт хэрэг үйлдэж олсон хөрнгө мөнгө, орлого гэдгийг мэдсээр байж авсан эзэмшсэн, ашигласан үйлдлийг мөнгө угаах гэмт хэргээр зүйлчлэн шүүхээр шийдвэрлэсэн буруу жишгийг өөрчлөх

3. Мөнгө угаах гэмт хэрэгтэй холбоотой олон улсын гэрээ хэлэлцээр, Фатф-ын зөвлөмжүүдийг өөрийн орны онцлогт нийцүүлэн үр дүнтэй хэрэгжүүлэх

Ашигласан эх сурвалжууд

1

1. Авлигын болон мөнгө угаах гэмт хэргийн эрх зүйн зохицуулалт. Гарын авлага.
2. Бат-Эрдэнэ Б. Криминалистик. Лекцүүд 1. Уб., 2003
3. Х.Буянтогтох, Б.Батжаргал Мөнгө санхүүгийн үндэс. Гарын авлага. Уб., 2010
4. Э.ГанцэцэгМөнгө угаах гэмт хэргийг хянан шийдвэрлэсэн статистик мэдээлэл.Шүүх эрх мэдэл сэтгүүл. Уб.,2022 №5 104-107 дах тал
5. Д.Дашмаа, Б.Батжаргал. Эдийн засгийн гэмт хэрэг II. Гарын авлага.. Уб., 2018
6. Г.Батзаяа “Мөнгө угаалт” Улаанбаатар 2009 он 11 дэх тал
7. Использование результатов ОРД в уголовном процессе Монголии /нэг сэдэвт бүтээл/ 2010. С. 127
8. Мөнгө угаах гэмт хэргийн аюул заналын эрсдэлийн үнэлгээний тайлан 2022 он
9. Монгол Улсын Мөнгө угаах гэмт хэргийн аюул заналын эрсдэлийн үнэлгээний тайлан. 2021.